BUN Bilaga §23/21

LOMMA KOMMUN

KOMMUNLEDNINGSKONTORET 2021-02-23

Riktlinjer kring personalföreträdares rätt att närvara vid nämndernas sammanträden

Kansliavdelningen
Lomma kommun

Vid eventuella frågor, kontakta nämndsekreteraren på 040 641 10 00

Beslutsdatum:	Gäller från och med:	Reviderad den:
Gäller för: Personalföreträdare, Nämnd		
Referens (regelverk, lag, SOSFS etc): Kommunallag (2017:725) 7 kap.		

1. Vad är en personalföreträdare och hur utses de?

En personalföreträdare är i Kommunallagens (KL 2017:725, 7 kap. 10 §) mening en företrädare för de anställda. Dessa utses särskilt för varje nämnd, i första hand bland dem som är anställda inom nämndens verksamhetsområde. Det får finnas högst tre personalföreträdare och en ersättare för var och en av dem i varje nämnd. Personalföreträdarna utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationerna som kommunen har kollektivavtal med (7 kap. 11 § KL). Personalföreträdare i kommunallagens mening är inte att förväxlas med ett arbetsplatsombud, skyddsombud eller övrigt fackligt verksamma då deras roller och rättigheter regleras i annan lag.

Även om personalföreträdarna utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationerna som kommunen har kollektivavtal med så ska de representera all personal i nämnden.

Om arbetstagarorganisationerna vill utse en personalföreträdare som inte är anställd inom den enskilda nämndens verksamhetsområde ska samråd ske med nämndens presidium innan denna möjlighet utnyttjas.

Vid början av varje mandatperiod ska de arbetstagarorganisationer som utsett personalföreträdare i nämnderna meddela detta till kommunens kansliavdelning. Mandatperioden för personalföreträdarna är den samma som för ledamöterna i nämnden om inget annat meddelas av arbetstagarorganisationerna. Dessa kan anmäla byte av personalföreträdare eller ersättare under pågående mandatperiod. Personalföreträdarna ska noteras i förtroendemannaregistret.

Under pågående mandatperiod år 2020-2023 ska de arbetsorganisationer som redan utsett personalföreträdare i nämnderna fortsättas beviljas närvaro vid nämndernas sammanträde. Mandatperioden för personalföreträdarna är den samma som för de förtroendevalda i nämnden om inget annat meddelas av arbetstagarorganisationerna. Dessa kan anmäla byte av personalföreträdare eller ersättare under pågående mandatperiod. Personalföreträdarna ska noteras i förtroendemannaregistret.

Om en arbetstagarorganisation entledigar en personalföreträdare ska det meddelas till kansliavdelningen som informerar nämnden om detsamma. Vem som ersätter den entledigade personalföreträdaren ska också meddelas till kansliavdelningen.

Kommunen förutsätter att arbetstagarorganisationerna kommer överens om vilka organisationer som ska utse representanter i den enskilda nämnden. Det är en förutsättning för att närvarorätten ska kunna utövas. Förslagsvis kan detta diskuteras i samband med arbetstagarnas samverkansmöte med arbetsgivaren.

LOMMA KOMMUN

2. Närvarorätt för personalföreträdare i nämnd

Regleringen om personalföreträdares rätt att närvara vid en nämnds sammanträde ges i det 7 kap. §§12-15 Kommunallag, KL (2017:725). Personalföreträdare har rätt att närvara vid en nämnds behandling av ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda. Exempelvis i budgetfrågor och organisationsfrågor. Nämnden får dock i enskilda fall besluta att personalföreträdare får närvara även vid behandlingen av andra ärenden.

Personalföreträdarna har rätt att delta i nämndens överläggningar men inte i besluten.

Personalföreträdarna får däremot inte deltaga vid kommunstyrelsens, valnämnden, överförmyndaren eller revisorernas sammanträden. Kommunallagen reglerar inte rätten för personalföreträdarnas rätt att medverka vid nämndens arbetsutskott, varför personalföreträdarna nekas närvarorätt vid dessa sammanträden.

Personalföreträdaren får inte närvara (7 kap. 14 § KL) vid handläggningen av ärenden som avser:

1. ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, såvida inte ärendet rör en obestämd krets av enskilda,
2. förhandlingar med en arbetstagarorganisation,
3. uppsägningar av kollektivavtal,
4. arbetskonflikter,
5. rättstvister mellan kommunen eller regionen och en arbetstagarorganisation, eller
6. ärenden som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster.

Fastställandet av dessa riktlinjer medger personalföreträdarna närvarorätt vid samtliga ärenden som inte behandlar ärenden som anges i det 7 kap. 14 § KL. Alltså även i de fallen som inte rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och de anställda. Detta gäller såvida nämnden inte beslutar annat i det enskilda fallet innan ärendet behandlas.

Ordförande ansvarar för föredragningslistan och ser tillsammans med kansliavdelningen till att ärendena grupperas tillsammans så att personalföreträdarna slipper gå ut och in vid sammanträdet och att ärendena kan avgöras i en följd.

Ersättare för personalföreträdare får endast närvara då ordinarie personalföreträdare är frånvarande.

LOMMA KOMMUN

3. Hur personalföreträdare kallas till ett sammanträde

I det 7 kap. §16 KL regleras rätten för en personalföreträdare att ta del av upplysningar, dock med iakttagande av bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), som behövs för deras verksamhet. Kallelse, och handlingar personalföreträdaren har rätt att ta del av, skickas ut samtidigt som de skickas ut till nämndens förtroendevalda (7 kap. 18 § KL).

Under förutsättningen att personalföreträdaren tillhör verksamheten förblir handlingarna ett arbetsmaterial till dess att de i enlighet med offentlighetsprincipen blir offentliga. Handlingarna får därmed inte expedieras utanför organisationen förrän de är färdigbehandlade eller i annan mening upprättade.

Kallelse skickas bara ut till ersättarna om de ska tjänstgöras som personalföreträdare. Om ordinarie personalföreträdare inte kan närvara vid sammanträdet ska detta anmälas till nämndens sekreterare.

4. Tystnadsplikt och jävsbestämmelser

Personalföreträdarna kan på samma sätt som de förtroendevalda (7 kap. 17 § KL) vara jävig i ärenden om:

1. saken angår honom eller henne själv eller hans eller hennes make, sambo, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för den förtroendevalde själv eller någon närstående,
2. han eller hon eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,
3. ärendet rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som han eller hon själv är knuten till,
4. han eller hon har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller
5. det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet i ärendet.

Punkt 5 gäller däremot inte (7 kap. 17 § KL) om jäv för personalföreträdaren enbart föreligger om han eller hon är förtroendeman eller funktionär hos en arbetstagarorganisation som har intressen att bevaka i ärendet eller har företrätt organisationen som förtroendeman eller funktionär i en sådan förhandling i ärendet som har ägt rum enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Om det är uppenbart att frågan om opartiskhet saknar betydelse, ska nämnden bortse från jäv. Den som är jävig får inte delta eller närvara vid handläggningen av ärendet. Om den jävige känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne ska denna självmant uppge det.

Den tystnadsplikt som är ålagd de förtroendevalda gäller även för personalföreträdarna. Nämnden kan, om den anser att det finns risk för skada om uppgifterna kommer ut, ställa upp förbehåll när uppgifterna lämnas ut.

5. Beslutets riktighet

Ett beslut som fattas vid ett sammanträde som personalföreträdarna har tillträde till blir inte ogiltiga på grund av att personalföreträdarna eller någon av dem inte har kallats till sammanträdet (7 kap. 19 § KL).

6. Ersättning

Personalföreträdarna behåller sin lön under den tid de närvar vid nämndens sammanträde. Nämnden ersätter de arbetsställen som får en kostnad, t.ex. för vikarie, med anledning av personalföreträdarens närvaro vid sammanträde med nämnden. Kommunens arvoderingsbestämmelser omfattar inte personalföreträdarna.